



bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

AVIZ CONSULTATIV
din 04 septembrie 2023
cauza 248/22

Membrii Consiliului participanți la examinarea sesizării:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

I. Motivul și faptele sesizării

- 1.1 Consiliul pentru egalitate, la data de 30 noiembrie 2022 a înregistrat spre examinare plângerea domnului AAAA privind pretinsa discriminare în acces la servicii de protecție socială. Petiționarul susține că legislația în vigoare instituie o situație discriminatorie față de beneficiarii de pensii pentru vechime în muncă care continuă să activeze după stabilirea pensiei, în raport cu persoanele care continuă să activeze în câmpul muncii după stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, deoarece nu recunoaște dreptul la reexaminarea pensiei pentru vechime în muncă.

II. Temeiul emiterii avizului consultativ

- 2.1 Consiliul, conducându-se de prevederile art. 12 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și pct. 19, 21 lit. a) din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, decide emiterea prezentului aviz consultativ.

III. Dreptul relevant

- 3.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 47 alin. (1)** Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; **alin. (2)** Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.
- 3.2 **Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, art. 2 pct. 2** Statele părți la prezentul Pact se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau orice altă împrejurare; **art. 9** Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la securitate socială, inclusiv asigurări sociale.
- 3.3 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică,

socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2 discriminare** – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **discriminare directă** – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 8 alin. (1)** Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul la următoarele servicii și privind furnizarea acestora: **lit. c)** serviciile de protecție socială.

- 3.4 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 19.** În exercitarea atribuțiilor de prevenire și eliminare a discriminării și de asigurare a egalității tuturor persoanelor care se consideră victime ale discriminării, Consiliul adoptă decizii, avize consultative, acte de constatare, acorduri de conciliere și alte acte, întocmește demersuri și sesizări, elaborează studii și rapoarte, prezintă informații și depune solicitări; **pct. 21. lit. a)** În scopul perfecționării legislației și al schimbării practicilor în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității, Consiliul analizează corespunderea legislației cu standardele privind nediscriminarea și înaintează propuneri de modificare a legislației în vederea prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității.
- 3.5 **Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, art. 2 alin. (1)** Dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege, **art. 9** În sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii: **lit. a)** pensie pentru limită de vârstă; **lit. b)** pensie de dizabilitate; **lit. c)** pensie de urmaș; **lit. d)** pensie specială; **lit. e)** pensie anticipată pentru carieră lungă; **art. 11 alin. (1)** În cazul în care asiguratul îndeplinește condițiile pentru obținerea mai multor categorii de pensii, el poate opta pentru o singură categorie; **art. 33** Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul: **lit. a)** apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie; **lit. b)** transferării la altă categorie de pensie; **lit. c)** persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă; **lit. d)** persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate; **lit. e)** modificării/completării art. 5 și 50 cu prevederi referitoare la circumstanțe ce țin de perioade necontributive și de activități, care au fost realizate până la stabilirea/reexaminarea pensiei.
- 3.6 **Legea nr. 1544/1993 cu privire la asigurările cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, art. 1 alin. (1)** Militarii care satisfac serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne; **art. 2 alin. (1)** Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu; **alin. (2)** Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite; **art. 7** Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de

stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor; **art. 8** Pensile, ajutoarele bănești și compensațiile se plătesc de la bugetul de stat; **art. 13** Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: **lit. a)** militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani; **lit. b)** militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, eliberați din serviciu pentru limită de vîrstă sau din motive de boală, care, în ziua eliberării din serviciu, au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne; **lit. c)** militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, eliberați din serviciu din motive de sănătate limitată sau în caz de reorganizare a statelor, care, în ziua eliberării, au atins limita de vîrstă în serviciul militar prin contract sau în serviciul în organele afacerilor interne și au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne; **lit. d)** militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, eliberați din serviciu din alte motive decît cele expuse la lit.b) și c) din prezentul articol, care au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne, la atingerea vîrstei de pensionare stabilite de Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii; **art. 14** Mărirea pensilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume; b) pentru militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne (art.13, lit. b), c) și d) pentru vechime totală în muncă de 25 de ani - 50 procente și pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 25 de ani - 1 procent din suma respectivă a soldei sau a salariului, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume; **art. 44 alin. (1)** Pensia pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și pentru familiile lor se calculează din solda acestora; **alin. (2)** Pensia pentru persoanele menționate se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărirea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

- 3.7 **Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, art. 3 lit. b)** sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează avînd ca principiu de bază principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege; **art. 4** În sistemul public, sunt asigurate obligatoriu, prin efectul, legii: **1¹)** militarii care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție.

3.8 **Hotărârea de Guvern nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemul penitenciar, pct. 1.** Pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberați din serviciu până la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997 - din toate tipurile de plăți prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, care își îndeplinesc serviciul; **pct. 6.** Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale; **pct. 7** Se statuează că la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare: **lit. a)** serviciul militar activ în Armata Națională a Republicii Moldova, trupele: de grăniceri, de carabinieri, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, alte formațiuni militare; **lit. b)** serviciul în organele securității statului, organele afacerilor interne, Poliția de Frontieră, organele Centrului Național Anticorupție și în organele sistemului administrației penitenciare în funcții publice cu statut special; **lit. c)** perioada activității în ministere și departamente, instituții și organizații civile, cu menținerea în serviciul militar activ sau în statele organelor afacerilor interne Poliției de Frontieră organelor Centrului Național Anticorupție, și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare; aflarea în prizonierat, de acesta nu a fost benevol și dacă militarul aflat în prizonierat nu a săvârșit infracțiunii împotriva Patriei; timpul aflării sub arest și ispășirii pedepsei de către militari, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne corpul de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorii Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, trași în mod neîntemeiat la răspundere penală sau supuși represiunilor și reabilitați ulterior; durata activității în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare; **lit. d)** în cazul persoanelor din corpul de ofițeri și cel de comandă (cu excepția inferiorilor) din organele afacerilor interne corpul de ofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare - perioada studiilor în instituțiile de învățământ superior în diverse domenii, altele decât domeniile militare, securității și ordinii publice, la secția cu frecvență, dar cel mult cinci ani, calculându-se 6 luni de vechime în muncă pentru 1 an de studii; **lit. e)** durata serviciului în Forțele Armate, organele securității de stat și afacerilor interne și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare ale fostei U.R.S.S., precum și ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare persoanele din corpul de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră au fost transferate, în modul stabilit, în Armata Națională, în organele securității statului și afacerilor interne, și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne Poliția de Frontieră subordonată Ministerului Afacerilor Interne și alte formațiuni militare ale Republicii Moldova; **lit. f)** durata aflării rezerviștilor la concentrări speciale, legate de participarea la acțiunile

militare pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova între 2 martie 1992 și 13 august 1992; **lit. g)** timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condițiile avantajoase respective, inclusiv în condițiile stabilite de legislație pînă la intrarea în vigoare a prezentei hotărîri; **lit. h)** perioada de activitate în instituțiile penitenciare în calitate de personal contractual; **lit. i)** în cazul colaboratorilor Centrului Național Anticorupție - vechimea în muncă în funcția de procuror sau anchetator în organele procuraturii, perioada activității operative în Garda Financiară.

IV. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 4.1 Examinând aspectele sesizate, Consiliul stabilește că urmează să se pronunțe asupra compatibilității cu standardele privind nediscriminarea a prevederilor Legii nr. 1544/1993 cu privire la asigurările cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne în măsura în care acestea nu reglementează reexaminarea pensiilor pentru vechime în muncă.
- 4.2 Astfel, Consiliul constată că persoanele care beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în baza Legii 1544/1993 cu privire la asigurările cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și continuă să activeze după stabilirea pensiei, nu beneficiază de dreptul la reexaminarea pensiei speciale. Petiționarul deplânge că prevederile legale instituie o situație discriminatorie față de beneficiarii de pensii pentru vechime în muncă care continuă să activeze după stabilirea pensiei în raport cu persoanele care continuă să activeze în câmpul muncii după stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă. În acest sens, art. 33 alin. (4¹) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, stabilește că pensionarii care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea/reexaminarea dreptului la pensie pentru limită de vîrstă/pensie de dizabilitate în condițiile prezentei legi pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare decît pensia aflată în plată. Respectiv, prevederea citată garantează dreptul la reexaminarea pensiei beneficiarilor de pensii pentru limită de vîrstă și de pensii de dizabilitate.
- 4.3 Astfel, pentru a institui prezumția discriminării directe, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
 - a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
 - b) aplicat în comparație cu alte persoane (un grup de persoane)
 - c) cu care petiționarul se află în situație comparabilă
 - d) în baza unui criteriu protejat.
- 4.4 Consiliul reține că deși în ambele situații persoanele care și-au stabilit pensia continuă să activeze, dreptul la reexaminarea pensiei este recunoscut doar în cazul pensiei pentru limită de vîrstă. Prin urmare, Consiliul constată că tratamentul diferențiat mai puțin favorabil invocat este determinat de criteriul de categorie de pensie. În continuare, Consiliul urmează să aprecieze dacă persoanele care beneficiază de pensii pentru vechime în muncă acordate în condițiile Legii 1544/1993 și continuă să activeze se află într-o situație comparabilă cu persoanele care beneficiază de pensii pentru limită de vîrstă acordate în condițiile Legii nr. 156/1998 și continuă să activeze în câmpul muncii, pentru a putea pretinde aplicarea unui tratament egal în ceea ce privește dreptul de a beneficia de reexaminarea pensiei.
- 4.5 În această privință, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a explicat că categoriile de persoane menționate nu se află în situații similare, deoarece condițiile de realizare a dreptului la pensie pentru limită de vîrstă și condițiile de realizare a dreptului la pensie pentru vechime în muncă sunt diferite. Mai exact, în timp ce dreptul la pensie pentru limită de vîrstă se stabilește în baza criteriilor: vîrsta de pensionare și durata stagiului de cotizare, fiind un drept pecuniar al asiguratului proporțional obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale, dreptul la pensie pentru vechime în muncă se stabilește în dependență de vechimea respectivă în serviciul militar și în organele afacerilor interne. De asemenea, instituția reclamată a precizat că reexaminarea dreptului la pensie pentru vechime în muncă nu poate fi realizată în condițiile prevăzute de art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 156/1998 cu privire la sistemul public de pensii, avînd în vedere că dreptul la pensie a fost stabilit în baza Legii 1544/1993, care prevede recalcularea pensiei doar în cazul în care apar circumstanțe noi care implică modificarea

mărimilor pensiei stabilite. Astfel, ministerul a conchis că situațiile analizate nu sunt comparabile, având în vedere condițiile diferite privind vârsta de pensionare, modalitatea de calculare a pensiei, baza de calcul și sursa de finanțare a pensiei. Totodată, instituția reclamată a indicat că militarii care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului și CNA, au obligația de a achita contribuții de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat doar începând cu 01.01.2017, prin care își asigură dreptul la toate tipurile de prestații de asigurări sociale pe termen scurt, pensia pentru vechime în muncă pentru categoria menționată fiind stabilită în continuare în condiții speciale și achitată din bugetul de stat.

- 4.6 Examinând situația invocată prin prisma prevederilor Legii 1544/1993, Consiliul reține că potrivit art. 8 al Legii, pensiile, ajutoarele bănești și compensațiile pentru militari, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, se plătesc de la bugetul de stat. De asemenea, Consiliul reține că pensia pentru vechime în muncă se acordă militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani și se stabilește de la data eliberării din serviciu, într-un quantum de 50% din suma soldei. Totodată, Consiliul notează că legislația prevede și posibilitatea continuării activității peste vechimea în muncă care oferă dreptul la pensie, în acest caz legea prevede acordarea a 3% din sumele respective ale soldei, pentru fiecare an complet de vechime în serviciu, dar în total nu mai mult de 75% din aceste sume (art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544/1993).
- 4.7 Drept urmare, Consiliul constată că beneficiarii de pensie pentru vechime în muncă, stabilită în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544/1993 și beneficiarii de pensie pentru limită de vârstă nu se află în situație comparabilă, dat fiind faptul că formula de calcul a acestor două categorii de pensie este diferită. Mai mult, Consiliul constată că quantumul pensiei pentru limită de vârstă se determină din venitul mediu lunar asigurat, care se calculează din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade și numărul total de luni de cotizare. Or, pensiile pentru vechime în muncă stabilite în conformitate cu Legea nr. 1544/1993 se calculează procentual din suma soldei și se plătesc de la bugetul de stat, iar beneficiarii de acest tip de pensii nu achită contribuții de asigurări sociale în vederea asigurării cu pensie.
- 4.8 Totodată, cu referire la faptul că beneficiarii de pensii pentru vechime în muncă și de pensii pentru limită de vârstă ar trebui să fie tratați în conformitate cu principiul egalității în drepturi a contribuabililor și a beneficiarilor sistemului public de pensii, Curtea Constituțională a statuat, în Decizia de inadmisibilitate din 7 decembrie 2021¹, că Legea nr. 1544/1993 derogă de la dispozițiile Legii nr. 156/1998, reglementând un tip de pensie specială, iar din acest motiv nu poate fi reclamată încălcarea principiului egalității atunci când o situație particulară nu este tratată conform prevederilor generale. De asemenea, conform raționamentelor Curții, în cazul în care aceste persoane sunt angajate ulterior pensionării într-o altă funcție decât cea publică cu statut special, ele vor avea dreptul, în baza Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, drept care se stabilește, inter alia, în funcție de stagiul de cotizare efectiv realizat, care ia în calcul cotizațiile realizate. Mai mult, în cazul în care vor opta pentru pensia pentru limită de vârstă, aceste categorii vor putea cere și reexaminarea pensiei potrivit art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea privind sistemul public de pensii.
- 4.9 **Având în vedere cele menționate, Consiliul concluzionează că lipsa prevederilor în Legea 1544/1993 cu privire la asigurările cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care să recunoască dreptul la reexaminarea pensiilor pentru vechime în muncă, nu instituie o situație discriminatorie în privința persoanelor care beneficiază de această categorie de pensie.**

Președinte

Ian FELDMAN

¹ https://www.constcourt.md/public/ccdoc/decizii/d_188_2021_29g_2021_rou.pdf, pct. 67-68.